

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

बीड जिल्हा

१९८५-८६

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन,
मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता ०

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा बीड

१९८५-८६

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

" फस्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता "

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा-बीड

१९८५-८६

अनुक्रमणिका

विषय	पृष्ठ क्रमांक
<u>भाग - १</u>	
१] दृष्टिक्षोपात जिल्हा [सामान्य माहिती व महाराष्ट्राशी तुलना]	१ ते ९
२] जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन	१ ते ३१
<u>भाग - २</u>	
३] जिल्हा सांख्यिकी गोष्टावारा [विविध माहितीचे सांख्यिकीय तक्ते]	१ ते २०९

दृष्टीक्षेपात बीड जिल्हा

अ.क्र.	बा ब	परिमाण	बीड	महाराष्ट्र
१	२	३	४	५

[एके] प्राकृतिक रचना

अ) भागिरीक स्थान

१] उत्तर अक्षांश	अंश	१८.३ ते १९.३	१६.४ ते २२.१
२] पूर्व रेखांश	"	७४.५ ते ७६.६	७२.६ ते ८०.९

ब) उवामान

१] किमाण	सेल्सियस	१३.३	उ. ना.
२] लमाल	"	३९.८	उ. ना.
३] पर्जन्य सरासरी	मि. मी.	४७१	उ. ना.

क) प्रशासकीय विभाग

[१ एप्रिल रोजी]

१] तालुके	संख्या	७	३०३
२] पंचायत समित्या	"	७	२९८
३] टंचाई ग्रस्त तालुके	"	७	१३०
४] एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	"	६	२९८
५] शहरे	"	७	३०७
६] एकूण गांवे [१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे]	"	१२१४	४१८३३
अ] निर्जन	"	१२	२४७९
ब] वस्ती असलेली	"	१२०२	३९,३५४
७] क्षेत्रफळ	चौ. कि. मी.	१०६१५	३,०७,६९०

[दोन] प्रशासकीय संस्था

१] पंचायत समित्या	संख्या	७	२९८
२] महानगर पालिका	"	-	११
३] नगर पालिका	"	६	२१६
४] कटक मंडळे	"	-	७
५] ग्रामपंचायती [३१-३-८६]	"	८९८	२४,६३१ x

दृष्टीक्षोपात बीड जिल्हा पुढे चालू

१	२	३	४	५
---	---	---	---	---

[दोन] प्रशासकीय संस्था पुढे चालू

६] पोलीस स्थानके [१.१.१९८५]	संख्या	२१	७७८
७] पोलीस आऊट पोस्ट [---]	---	१३	१,१९१

[तीन] लोकसंख्या [१९८१]

१] ग्रामीण लोकसंख्या	आऊडे हजारात	१,१८३	४०,७९१
२] नागरी लोकसंख्या	---	२३०	२१,९९३
३] एकूण लोकसंख्या	---	१,४१३	६२,७८४
४] अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	---	१५८	४,४८०
५] अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	११.१८	७.१४
६] अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आऊडे हजारात	१२	५,७७२
७] अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्ये- ची टक्केवारी	टक्केवारी	०.८५	९.१९
८] पुरुष	आऊडे हजारात	७१९	३२,४१५
९] स्त्रिया	---	६९४	३०,३६९
१०] स्त्रिया-पुरुष प्रमाण	१००० पुरुषा मध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	९६५	९३७
११] घनता	दर चौ. कि.मी. क्षेत्रा- तील लोक- संख्या	१३३	३०४

१२] साक्षरतेचे प्रमाण

अ] एकूण	टक्केवारी	३१.९०	४७.१८
ब] पुरुष	---	४५.९९	५८.७९
क] स्त्रिया	---	१७.३०	३४.७९
ड] राज्यामध्ये जिल्हयाचा क्रमिक	संख्या	१८	-

[चार] क्षेत्री [१९८४-८५]

१] भागिगीलिक क्षेत्र	हजार हक्टर	१०,४३	३०,७५८
----------------------	---------------	-------	--------

हृष्टीक्षोपात बीड जिल्हा पुढे चालू

१	२	३	४	५
[चार] कृषी पुढे चालू				
२]	जंगल व्याप्त क्षेत्र व त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	हजार हेक्टर	१६ १.५६	५,३४३ १७,३७
३]	शेतिले उपलब्ध नसलेली जमीन [१९८४-८५]		[१.५६]	[१७.३५]
अ]	बिगर शेत वापरा-खालील जमीन	हजार हेक्टर	३२	१,०६०
ब]	पडीक आणि लागवडी लायक नसलेली जमीन	"-	१३	१,७१०
क]	स्कूण	"-	५२	२,७७०
४]	पडीत जमीनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन [१९८४-८५]			
अ]	कायम गुरघरणा	हजार हेक्टर	४३	१,५५८
ब]	झाडे झाडपाखालील जमीन	"-	५	१२५
क]	लागवडी योग्य परंतु पड जमीन	"-	४१	१,०२७
५]	पडीत जमीन [१९८४-८५]			
१]	चालू पड	हजार हेक्टर	११६	८४९
२]	इतर पड	"-	५१	८३१
६]	पिकाखालील क्षेत्र			
१]	पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	"-	७१९	१८,१८५
२]	दुसोटा क्षेत्र	"-	५८	२,२८५
३]	स्कूण पिकाखालील क्षेत्र	"-	७७७	२०,४७०
७]	ओलीत क्षेत्र [१९८४-८५]			
१]	निव्वळ ओलीत क्षेत्र	"-	९६	१,८७६
२]	स्कूण ओलीत क्षेत्र	"-	१२३	२,५१८
८]	स्कूण अन्नधान्य पिकाखालील क्षेत्र [१९८४-८५]	"-	६५७	१४,०९१
९]	वहिले धारण जमीन [कृषी गणना १९८०-८१]			
१]	२ हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या["००"]	१०,३०	३४,६६८

दुष्टीक्षोपात बीड जिल्हा पुढे चालू

१	२	३	४	५
९] वडित धारणा जमीन [कृषी गणना १९८०-८१] पुढे चालू				
	२] २ ते १० हेक्टर	संख्या ["००"]	१४५३	३०, ७७५
	३] १० हेक्टर पेक्षा जास्त	"-	१५२	३, १८२
	१०] जमीन महसूल वसुली [१९८५-८६]	रुपये हजारात	११२३	३, ७३७
	११] जिल्हा परिषदांचा उपकर	"-	१८७०	४२, ०२९
	१२] पंचायत समित्यांचा उपकर	"-	२७३	उ. ना.
[पांच]	<u>पशुसंवर्धन [पशुधन गणना १९८३]</u>			
	१] पशुधन	संख्या हजारात	१२७१	३०, ९१९
	२] गायी व बैल	"-	६००	१६, १६१
	३] म्हशी व रेडे	"-	१२०	३, ९७२
	४] मेंढया	"-	१६८	२, ६७१
	५] शोळया	"-	३३२	७, ७०५
	६] कांबडया व बदके	"-	३९९	१९, ८४४
	७] पशुवैद्यकीय दवाखाने व रुग्णालये	संख्या	२७	उ. ना.
	८] पशुवैद्यकीय अधिकारी	"-	४७	उ. ना.
[सहा]	<u>सहकार [१९८५-८६]</u>			
	१] सहकारी संस्था	"-	१९५८	७९, २९१
	२] प्राथमिक कृषी सहकारी पत संस्था	"-	७१२	१८, ३७४
	३] प्राथमिक कृषी सहकारी पत संस्था मधील समा-सद संख्या	संख्या हजारात	२०१	६३११
	४] दुग्धा शाळा संस्था	संख्या	५२८	१२, ०६४
	५] प्राथमिक कृषी पत संस्थानी दिलेले कर्ज	रुपये कोटीत	११.४४	४१८
[सात]	<u>प्रलसिंचन</u>			
	१] पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र [३० जून ८५]			

दृष्टीक्षेपात बीड जिल्हा पुढे चालू

१	२	३	४	५
---	---	---	---	---

[सात] जलसिंचन - पुढे चालू

१] मोठे प्रकल्प लाभा क्षेत्र	संख्या २ हजार हेक्टर	१६ उ. ना.
२] मध्यम प्रकल्प लाभा क्षेत्र	संख्या १२ हजार हेक्टर	१२५ उ. ना.
३] लघु प्रकल्प [पृष्ठभाग] लाभा क्षेत्र	संख्या ३२९ हजार हेक्टर	११८० उ. ना.
४] सिंचन विहारी खाली भिजणारे क्षेत्र [८४-८५]	हजार हेक्टर ६०	१,०५७
२] काम सुरु असलेल्या पाटबंधारे प्रकल्पाखालील लाभाक्षेत्र		२२७ १२ १२ २५३
१] मोठे लाभा क्षेत्र	संख्या ३ हजार हेक्टर	उ. ना. उ. ना.
२] मध्यम लाभा क्षेत्र	संख्या - हजार हेक्टर	उ. ना. उ. ना.
३] लघु पाटबंधारे लाभा क्षेत्र	संख्या ३ हजार हेक्टर	उ. ना. उ. ना.
३] जिल्ह्यामध्ये नव्याने घोष्यात येणारे प्रकल्प व त्यांचे अंदाजित लाभा क्षेत्र		
१] मोठे अंदाजित लाभा क्षेत्र	संख्या - हजार हेक्टर	उ. ना. उ. ना.
२] मध्यम अपेक्षित लाभा क्षेत्र	संख्या - हजार हेक्टर	उ. ना. उ. ना.
३] लघु अपेक्षित लाभा क्षेत्र	संख्या ८ हजार हेक्टर	उ. ना. उ. ना.

[आठ] उद्योग [३१ डिसेंबर रोजी]

१] नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या ९६	२२,४५१
२] नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या	९०	१८,९२२

दुष्पटीक्षोपात बीड जिल्हा. पुढे चालू

१	२	३	४	५
[आठ] उद्योग [३१ डिसेंबर रोजी]				
पुढे चालू				
३]	साखार कारखान्यांची संख्या	संख्या	४	८८
[उत्पादन चालू असलेले]				
४]	सर्व सूत गिरण्यांची संख्या	"-	-	१३३
[३१-३-८५]				
[नऊ] वीज				
१]	वीज पुरवठा केलेली गाव व गावे [८५-८६]	"-	११६७	३३९२७
२]	विद्युत करणा झालेल्या गावांची संख्या [८५-८६]	"-	११६०	३३,६२०
३]	वीज पुरवठा केलेले पंप संघ [८५-८६]	"-	३१८३८	१०,१७,७०४
४]	गोबर गॅस संयंत्रे	"-	१२३०	९१,३१५
[दहा] सार्वजनिक आरोग्य [१९८५]				
१]	रुग्णालये	"-	५	६५०
२]	दवाखाने	"-	५	१,७२२
३]	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	"-	४१	१,५३९
४]	प्राथमिक आरोग्य पथके	"-	१	८१
५]	स्काटिमिक बाल विकास योजना गट	"-	१	१०४
६]	अंगणवाडीत उपस्थित राहणाऱी मुले	"-	६,७३२	उ. ना.
७]	डॉक्टर	"-	१११	उ. ना.
८]	प्रत्येक डॉक्टरामागे असलेली लोकसंख्या	"-	१२७३०	उ. ना.
[आकरा] शिक्षण [३० सप्टेंबर]				
१]	रूग्ण प्राथमिक शाळा	"-	१५९८	५४,४०६
२]	एक शिक्षाफी शाळा	"-	७८३	१७,०९८
३]	प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारत	१९७	९,४१८
४]	प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	"-	५	२४५
५]	प्रत्येक शिक्षकामागे विद्यार्थी	संख्या	४२	३८

दृष्टीक्षोपात बीड जिल्हा पुढे चालू

१	२	३	४	५
[पमरा] दुय्यम शिक्षण				
१]	दुय्यम शाळा	संख्या	१८८	८,१७७
२]	शाळेतील स्कूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	३६	४,५८५
३]	शाळेतील शिक्षक	—	२	१४६
[तेरा] उच्च शिक्षण [३०.९.८५]				
१]	संस्था	संख्या	१२	१,२५४
२]	स्कूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	१४	८८८
[चौदा] अ] प्रौढ शिक्षण				
१]	प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	८१८	२८,४७४
२]	प्रौढांची उपस्थाती	संख्या हजारात	१७	६४०
ब] तांत्रिक शिक्षण				
१]	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	३	उ. ना.
१]	शासकीय व शासन सहाय्यित	—	२	उ. ना.
२]	इतर [खाजगी]	—	१	उ. ना.
२]	शासकीय व शासन सहाय्यित औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था- मध्ये मंजूर झालेल्या जागा	—	४८२	४१,१८८
३]	तांत्रिक व व्यवसायिक शिक्षण संस्था	संख्या	२	उ. ना.
१]	शासकीय व शासन सहाय्यित	संख्या	१	१६०
२]	इतर [खाजगी]	—	१	५२५
४]	शासकीय तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	—	३०	१७,२८०
५]	अभियंत्याची संख्या	—	६	उ. ना.
[पंधरा] परिवहन आणि दुरुणवळण				
[१ एप्रिल रोजी]				
१]	स्कूण रेल्वे मार्ग	कि. मी.	४७.८६	५,२९७
२]	रस्त्यांनी जोडलेली गावे	संख्या	७५४	३४,६२४

दुःटीक्षोपात बीड जिल्हा पुढे चालू

१	२	३	४	५
[पंधारा] परिवहन आणि दळणावळण पुढे चालू				
३]	संपूर्ण रस्त्यांची लांबी [पृष्ठांकित]	कि.मी.	४,४२०	१,०९,७९६
४]	राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	"-	-	२,९३९ x
५]	राज्य महामार्ग	"-	उ. ना.	१९,०७६
६]	राज्य मार्गाची लांबी	"-	१,१८०	उ. ना.
७]	महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	"-	५१२	२६,७६३
८]	इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	"-	१,३३२	२८,८६१ x
९]	ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	"-	१,३९५	७८,९४२ x
[सोळा] पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा [१ स्त्रील रोजी]				
१]	कठीण गावांची संख्या	संख्या	४३५	उ. ना.
२]	खोड्यांना केलेला पाणी पुरवठा			
१]	नळाचा पाणी पुरवठा	"-	१९	उ. ना.
२]	कुपनलिका	"-	३९८	उ. ना.
३]	विडीरी	"-	३३	उ. ना.
३]	टँकर्स व जैलगाडीने पाणी पुरवठा केली जाणारी गावे	"-	३६८	उ. ना.
४]	योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे	"-	६४	उ. ना.
[सतरा] घर बांधणी				
	भूमिहीन कामगारांसाठी बांधलेल्या झोपड्या एकात्मिक विकास कार्यक्रम	"-	१२८	उ. ना.
[आठरा] १] दारीद्वय रेणोखालील कुटुंबे [१९८२-८३]				
	संख्या	२.४	३४.३४	
	लाखात			
२]	मार्च १९८५ पर्यंतचे लाभार्थी संख्या	३,१०५	उ. ना.	
[एकोणिस] रोजगार हमी योजना				
१]	मंजूर झालेली कामे	संख्या	३,९९२	उ. ना.
२]	पूर्ण झालेली कामे	"-	१,२९२	उ. ना.

दृष्टीक्षोपात पीड जिल्हा पुढे चालू

१	२	३	४	५
[स्कॉपीस]	रोजगार हमी योजना पुढे चालू			
	३] अपुरी कामे	संख्या	२७००	उ. ना.
	४] प्रगती पथावर असलेली कामे	"-	७१३	उ. ना.
	५] सुरु करता येण्यासारखी कामे	"-	-	उ. ना.
	६] नोंदणीकृत कामगार	"-	२, ७८, २७६	उ. ना.
	७] सरासरी दैनिक उपस्थिती [अदयावत]	"-	५४, ९३४	उ. ना.
	८] कमाल दैनिक उपस्थिती	"-	उ. ना.	उ. ना.
[वीस]	<u>आदिवासी कल्याणकारी योजना</u>			
	आदिवासीकरिता आश्रमशाळा	विद्यार्थी संख्या	५१०	उ. ना.
[स्कॉपिस]	<u>मागासवर्गीयांसाठी कल्याण- कारी योजना</u>			
	मागास वर्गीयांसाठी वस्तीगृहे	संख्या	४२	उ. ना.
	वस्तीगृहात राहाणारे विद्यार्थी	"-	२, ५७७	उ. ना.
[चावीस]	<u>जिल्हा नियोजन [१९८५-८६]</u>			
	१] वार्षिक योजनेतील सर्वसाधारण तरतुद [१९८६-८७]	रुपये कोटीत	२४. २७	१, ७२८
	२] अनुशोषा भारून काढण्यासाठी तरतुद [१९८६-८७]	"-	३. ८८	२५०
[तेवीस]	<u>नागरी पुरवठा</u>			
	१] रास्त भावाची दुकाने [१९८५]	संख्या	१६१०	३३, ००५
	२] शासकीय गुदामे	"-	१२	उ. ना.
	३] साठा [वस्तुनुसार]	मॅ. टन.	उ. ना.	उ. ना.